

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati na uredništvo — naročnino, reklamacije in vse administrativne stvari pa na upravništvo v Ljubljani, Učiteljska tiskarna, Frančiškanska ul. 6/1. Vse pošiljatve je pošiljati franko. Reklamacije so proste poštine. Rokopisov ne vračamo. Telefon uredn. 312.

UČITELJSKI TOVARIS

Stanovsko političko glasilo UJU. - Poverjeništvo Ljubljana

Izhaja vsak četrtek. Naročnina znaša za neorganizirane 40 Din, za inozem. 60 Din. Posamezna štev. 1 Din. Članstvo „Pov. UJU — Ljubljana“ ima s članarino že plačano naročnino za list. Za oglase in reklamne notice vseh vrst je plačati po Din 2:50 od petih vrst. Inzeratni davek posebej. Pošt. ček. ur. 11.197.

Javite nemudoma naročnike za Zvonček!

Po naši pokrajinski in glavni skupščini UJU.

Ta članek je napisal tov. Pavel Fleré v Narodni Prosveti pod naslovom »Za dostojanstvo učiteljskih skupščin« pred glavno skupščino v Subotici, velja pa tudi za bodoče in ga objavljamo vsem onim, ki ga niso čitali, ker je vreden, da ga čitajo in upoštevajo.

Uredništvo.

Brez vsakih rekriminacij brez ozira na to, kako se vrše često skupščine naših pokrajinskih organizacij in poverjeništev, bi hoteli v naslednjem mirno in objektivno povedati, kaj po našem naziranju najčešče ovira uspešno delo v naši organizaciji, kaj je morebiti tudi vzrok, da pride pogosto do nesoglasij na naših skupščinah. Da moremo govoriti o tem, je treba seči nekoliko globlje tudi v načela organizacije same.

Najvišje načelo UJU je da je to organizacija jugoslovenskega naprednega učiteljstva. V njej nam je dobrodošel vsak učitelj Slovenec, Srb, Hrvat, ki hoče sodelovati na svobodnem napredku učiteljskega položaja in jugoslovenskega šolstva.

Svoboda, ki jo ima organizacija napisano na svojem praporu, dovoljuje vsakemu članu, da v mejah najvišjega principa organizacije udeleži svoje sile v prid učiteljstvu in šolstvu; a ista načela, ki družijo vse članstvo na skupno delo v organizaciji, morajo istočasno predpisovati pravec, v katerem naj se to delo giblje.

Pota, po katerih posamezni člani hodijo, morejo biti različna, a voditi morajo k istemu cilju.

In vsakdo, ki hoče v organizaciji sodelovati, mora imeti pred očmi ta zajedniški cilj in ako je treba, mora temu zajedniškemu cilju žrtvovati i svoje osebne mržnje; da, ako zahteva interes organizacije, i svoje političke namene. Kot organiziran učitelj ne sme biti partizan, ne sme v organizaciji nastopati kot pripadnik političke stranke — v organizaciji ne sme biti drugo kot organiziran učitelj.

To naziranje in izvedba tega principa zahteva dobrobit naše organizacije in nanj ne bi smel pozabiti noben učitelj. Organizacija ne omejuje nikomur svo-

bode političkega mišljenja; strokovna organizacija tudi ne sme omejevati take svobode. Kar pa učiteljska organizacija sme in mora terjati od vsakega svojega člana, je: da ne vnaša v stanovsko organizacijo strankarskih principov ne ene političke stranke. Učiteljska kot strokovna organizacija perhorešcira vsako strankarsko politiko, a kdor bi hotel strokovni organizaciji imputirati svoje politično prepričanje, terorizirati s političkimi načeli te ali one političke stranke, bilo to radi stranke same ali radi omrženja oseb druge političke stranke, ta greši proti principu svobode, na kateri strokovna organizacija bazira.

Zato se tudi, kadar stopamo na skupščino svoje organizacije, zavedamo, da strankarska politika na naših skupščinah nima mesta. Pripadnika politične stranke v sebi pustimo zunaj! Naša organizacija in njene skupščine pač imajo eno politiko: to je skupna stanovska politika in prosvetna politika. Tej pa služimo z drugačnimi nazori kakor z osebnim sumničanjem in navajivanjem na političke osebnosti. Vsako delovanje v prosvetni politiki bomo premotrili s stvarnega in ne z osebnega gledišča; pri vsakem ocenjevanju se povprašamo, komu koristimo to ocenjevanje. A pri tem nam bodi edini pravec: korist stvari, ne osebe!

Na kratko bi hotel omeniti na tem mestu, da je v poslednjem času na nekaterih naših pokrajinskih skupščinah baš krivo gledišče pri ocenjevanju naše prosvetne politike rodilo obilo nesoglasja in moglo celo ustvarjati videz, kakor da je v notranjosti naše organizacije nekaj nezdravega in trhlega; pri ocenjevanju se ni mislilo na namen in na cilj prosvetne politike kar bi morali kritikovati oni, ki se ne skladajo s tem namenom in ciljem; gledalo se je marveč na osebo, in to je bilo zlo. Preveč smo se ozirali za osebami, premalo na globlje stvarnosti.

In še nekaj: Naše skupščine so često temperamentne; a češče so temperamentne zbog osebnosti, nego zbog stvari. I to je zlo! Zakaj kadar se razburkajo osebne strasti, tedaj se prideva kaplji

žolča vedno nova kaplja, pri tem pa se tako lahko pozabija, da je ton isti, ki nareja glasbo, in le dobri ton zopet more dvigniti dostojanstvo skupščine, pošpešiti delo organizacije.

Za dostojanstvo organizacije, za manifestacijo dostojanstva pri skupščinah pa dela vsak, kdor pripomore k mirnemu, treznemu, plodonosnemu razpravljanju. Učitelj — nosilec kulture v narodu — se trikrat premisli, preden enkrat dovoli strasti zavladati v sebi in dovoli, da postane skupščina organizacije nosilec kulture poulična demonstracija. — Trda je ta beseda; a zgodilo se je, da so dnevnici posljalji poulično sodrgo na učiteljsko skupščino... Kako ne bi to bolelo organiziranega učitelja?

Glavna skupščina UJU ima nalogo, da pregleda, konstatira in oceni delovanje vodstva, kateremu se je organizacija izročila v upravo, da stavi na vodstvo svoje zahteve za nadaljno vršenje dolžnosti v stanovski in prosvetni politiki.

To ni težko; organizacija ima svoj program, ima svoja načela in članstvo more točko za točko konstatirati, ali je vodstvo odgovarjalo, ali ni zamudilo izpolnjevati svoje dolžnosti.

Nikakor nečemo preudicirati stališča članstva; povedati pa je treba iz ozi-

ra na dostojanstvo skupščine, da je krivo, ako se slepo navaljiva na vodstvo, ki more biti le tolmač organizacijskega programa, tolmač želj svojega članstva, EKSEKUTIVA PROSVETNE POLITIKE PA NI V NJEGOVIH ROKAH. Vpliv vodstva organizacije pa je toliko manjši, kolikor bolj se kažejo v organizaciji konture političke razcepjenosti in kolikor bolj se v organizaciji presojaio dejstva na osnovi načel političkih strank. Tega se mora zavedati vsak, kdor kritizira delo vodstva organizacije; in nihče ne sme kritizirati tega delovanja drugače, kakor z gledišča organizacijskih načel.

Nihče pa i ne sme zahtevati od vodstva, da bi postopalo drugače, kakor zahtevajo od njega organizacijska načela, in nikdar ne sme priti vodstvo organizacije v roke eksponenta te ali one političke stranke.

Tako smo povedali najvažnejše. Kdorkoli učestvuje na skupščini, mora učestvovati z duhom dostojanstva nosilca narodne kulture. In skupščina bo plodonosna, nihče pa se ne bo mogel pritoževati radi terorja; duh dostojanstva ne dopušča terorja ne večini, ne manjšini.

Pavle Fleré.

HREN:

Pro domo.

(Za našo stanovsko gospodarsko osamosvojitv.)

V delu in žrtvah za druge ne pozabljajmo lastnega stanu.

Slovensko učiteljstvo stoji pred važno odločitvijo, ki je dalekosežnega pomena za bodočnost lastnega stanu.

Na pokrajinski skupščini v Šoštanjju je bil po vsestranskem prevdaru in v očigled naravnost obupnim socialnim razmeram naših tovarišev-očetov, kateri hočejo nuditi svojim otrokom vsaj nekaj izobrazbe, storjen z veliko večino sklep, da se za vse članstvo uvede obligatorična članarina po letnih 100 Din za »Učiteljski konvikt« v Ljubljani, oziroma za »Učiteljski dom« v Mariboru in sicer že s prihodnjim solničnim letom. Ker ta sklep seže precej globoko v žepo članstva, zato je delegacija prepustila končno odloči-

tev učiteljskim društvom, katera morajo izreči svoja mnenja še pred novim letom. Prvo je o tem razpravljalo Učiteljsko društvo za kranjski okraj ter se izreklo soglasno za.

Nimam namena slikati v kričeih barvah neznosnega socialnega položaja tovarišev očetov, v katerega so zašji ne po lastni krivdi in v katerega prav tako lahko zaidejo tudi tovariši in tovarišice, katerih danes še ne teži zakonski jarem in ne družinske razmere. Vse to je itak dovolj znano med nami in vidimo lahko vsak dan vzgledov dovolj. Tudi ne bom udaril na struno tovarištva in človekoljubja. Saj ti dve lastnosti zlasti v današnjih prilikah kaj radi odpovesta, kadar prideta v dotiko z — žepom. Pač pa hočem navesti par činjenic, o katerih naj

LISTEK.

MIH. M. STANOJEVIĆ:

Škola rada.

(Referat na V. pokr. skup. Pov. UJU — Ljubljana v Šoštanjju.)

(Konec.)

Izraz »Radna škola« (Arbeitsschule) odomačen je duže vremena u Nemačkoj i odatle je prešao u razne kulturne države pa i kod nas. Ali se on kod nas češče shvata kao škola u kojoj treba da se radi ručni rad kao zaseban predmet, škola pri kojoj treba da postoje radionice u kojima će se predavati kartonaža, pletarstvo, stolarstvo i t. d. što treba da posluži i vaspitnoj svrsi a i uvođenju učenika i zainteresovanju za zanatske pozive. Među tim pokret za uvođenjem škole rada ili nastave rada je princip po kome ima rad da bude središte celokupne nastave, sredstvo za postignuće najvišeg vaspitnog cilja: razvijanja jake moralne volje, buđenje i jačanje dečje aktivnosti i razvijanje svestrane zainteresovanosti kod vaspitanika.

Škola rada ima da se naslanja na radno vaspitanje u kući, (na domu) gde dete zadobija prve navike na rad u domaćem poslovanju i pomaganju roditeljima. Pomoći u spremanju stola, u

kujni, namotati klupče, prišiti dugme, upakovati što, nahraniti živinu, očistiti obuću, iscepkat drva, i t. d. i t. d. sve su to male dužnosti koje deca vrlo rado vrše i kojima se deca navikavaju da rade. Kad bi se ove radnje još sistemski izvodile i stavile u službu pedagoških ciljeva mogao bi se razviti svežim radom domaćeg vaspitanja koje bi bilo baza školskom vaspitanju i radnoj školi.

Georg Keršenštajner školski savetnik u Minhenu, poznat sa svoga dugogodišnjeg zauzimanja da prokući put školi rada, koju on naziva »škola budućnosti«, uspeo je da u svojim školama u Minhenu sprovede jedan sistem koji ima da izmiri oba gledišta i škole rada kao nastavnog principa i uvođenje ručnog rada kao sredstvo za postignuće vaspitnih zadataka.

Kritikujući današnju školu kao suviše »knjišku«, Keršenštajner, u svome poznatom govoru o Pestalocijevoj proslavi 1908 g. u Cirihu, ističe pitanje: »Zar nije moguće da se današnja škola tako prekroji kako ne bi izgubila svoje dobre osobine a ipak kako bi odgovarala suštini dečjeg bića; kako bi u njemu razvijala i one duševne osobine, koje su danas zanemarene pa čak i puštene da zakržljaju? Ako bi to bilo moguće onda to može biti samo kad bi smo se od samog početka svake nastave više posvetili nego do sad stvaralačkim moćima detinjim i to ponaj-

bolje u istom uticajnom krugu koji je ono, vezano pre škole i za vreme njenog trajanja svojim ličnim darovima i ekonomskom okolinom. Kao što je malom detetu dom radionica njegovog duha, gde i hiljadama utisaka i podsticaja iz njegove okoline preraduje u prividni svet, isto tako moraju kod većeg deteta prostorije za rad u školi biti centralna radionica njegovog aktiviteta iz koje ono prelazi rado u školske prostorije za učenje koje je samo zahtevalo opet vratiti u one prostorije za rad. Od naše knjiške škole mora postati radna škola koja se naslanja na školu dečjeg poznavanja prvog detinjstva.

Ali Keršenštajner — kao što je to vrlo lepo uočio g. dr. Voj. Mladenović u svojoj raspravi o Keršenštajneru u »Prosvetnom Glasniku« — pokazuje dosta i nejasnosti i jednostranosti, čim dolazi sebi u kontradikciju. Kroz celu njegovu osnovu ipak se provlači ručni rad kao zanaat-ski rad. On želi da škola bude ognjište građanskog i socijalnog života, jedna radna zajednica ali on traži da škola ima i svoje radionice i stručno obrazovanje učitelja, da škola pomalo sprema (pripravi) i za poziv (poklic). U toliko se on udaljuje od pravog principa radne škole, koja nema nameru da samo s pomoću ručnog rada sprema vaspitanike za budući poziv već da se pomoću radne nastave koja obuhvata sve predmete i sve manife-

stacije školskoga života razvijaju harmonijski sve sile vaspitanikove i uvodi vaspitanika u kulturni život uopšte. Radna nastava ima da podstiče aktivnost učenikovu i ima da ga osposobi uopšte za samoradnju. Ona odgovara potrebi dečjoj za promenama između telesnog i duhovnog zanimanja, ona je baza harmonijskoga obrazovanja i vaspitanja kao što veli R. Sajdl ali i on je jednostran jer ne sprovodi ovaj princip kroz celokupno vaspitanje već samo kroz Didaktiku.

Radna nastava ili škola rada ne isključuje osnivanje kakve školske radionice — gde je god to moguće — ali ona traži rad detinji i u vrtu i u laboratoriju i školskoj kujni i u dačkoj samoupravi u higijeni i t. d. Ona je princip razvijanja samoradnje i dečje aktivnosti u svima predmetima osnovne nastave.

Naš poznati hrv. pedagog dr. Jure Turić izradio je svoju Metodiku škole rada, koja bi se mogla smatrati kao novina i u stranim književnostima po kojoj je sproveo ideju rada i za sve predmete ove nastave. Nu da bi se smisao škole rada proveo da svojih pravih smerova, treba preduzeti mere, koje će podesno pripremiti za rad u smislu škole rada i nastavnike u okviru njihovog višeg obrazovanja a u isto vreme probuditi razumevanje za nju i kod roditelja a i kod merodavnih faktora te da se ona

Učiteljska tiskarna je snižala cene tudi knjigam. Glejte oglas!

bi naše članstvo razmišljalo, preden se odloči.

V instituciji našega doma in konvikta ne smemo upošteviti samo gmotne, ali pa, če hočete, socialne strani, ampak tudi moralno, idejno, ki je za razvoj in bodočnost našega stanu brez dvoma zelo velikega pomena. Velikega pomena pa je prav tako za šolo in po njej za narod in državo. Šole še ne napravijo razni paragrafi in predpisi, ampak osebnost učitelja je tisto, kar ji da vsebino, življenje. Kakršno učitelstvo, taka šola, tak bode tudi narod. Žal pa, da se naša javnost še ne zaveda v polnem obsegu te resnice. In dasi je ta resnica vitalni državni interes, tudi od nje v sedanjih prilikah še ne moremo pričakovati v doglednem času korenitega izboljšanja, ker je prezaposlena z drugimi še nujnejšimi problemi. Zakaj kulturna vprašanja nastopajo kot potreba šele takrat, kadar je zagotovljen in zavarovan življenski obstoj bodisi pri posamezniku prav tako, kakor pri državi.

Torej je iz teh vidikov učitelstvo dolžno sebi, svojemu stanu in narodu, da stori, kar je možno storiti v tem oziru. Možnost je pa brez dvoma danes že dana, bogzna pa kako bo v par letih, ko bodo razmere že urejene in bode imel naš denar mnogo višjo veljavo. Zakaj bodimo si na jasnem: Če v najkrajšem času — vsaj tekom 3—5 let nimamo realiziranih idej konvikta in doma, potem lahko čakamo še 30 ali več let. Saj žal, da smo že itak zamudili najugodnejši čas, ko ni bil denar še skoro nič vreden. Danes pa je možnost že dana, le volje je treba in pa najti primeren način. In ravno glede načina in poti naj bi se čim več razmišljalo.

Brez dvoma sloni na ramenih učitelstva poleg lastnega organizacijskega, še izdatno večji kulturni davek. Ako bi imeli v tem oziru zbrano statistiko, mislim, da bi sami bili presenečeni od visokih števil. Društveni in kulturni davek je pri nas v obče zelo, zelo velik. In povsod mora biti zraven učitelstvo, vsaj tako misli naša javnost. Njej namreč ni dovolj, da ji učitelstvo kulture duševno, ampak zahteva od nje še gmotni kulturni klub mišernim razmeram. In denarnemu, gmotnemu kulturnemu moramo napraviti za par let konec v svojem lastnem in v splošnem

javnem interesu. Razmere nas silijo k temu, da smo v tem oziru dosledni in neizprosnji. Mi smo navezani sami nase tudi v tem oziru prav tako v sedanjem času, kakor smo bili vedno. To smo dovolj skusili ravno v zadnjem času, ko naša javnost ni mogla vzdržati niti »Podpornega društva za učiteljski naraščaj v Ljubljani« ter je moralo društvo po enoletnem obstoju likvidirati.

Ako se torej odpovemo vsemu drugemu kulturnemu davku, bomo lahko zmogli mesečnih 8.25 Din in v par letih imamo že zbrano glavnicu, ki bode omogočila misliti na realizacijo načrtov. Saj moramo računati z dejstvom, da se bodo cene v tem času mnogo znižale, veljava denarju pa zrastle.

Prav tako ali pa še večji znesek nam pa lahko nudijo naša že obstoječa gospodarska podjetja, če so prav in racionalno upravljana in pa, če se zave vse naše članstvo njihove važnosti za naš stan. Seveda, dokler bomo proizvede lastnih podjetij kupovali drugod in tako znosili vsako leto težke stotisočake drugim, kateri niti ne smatrajo potrebno, da bi vsako leto parkrat inserirali v naših stanovskih glasilih, ali se spomnili našega Konvikta ali Doma, toliko časa ne moremo pričakovati zaželenega uspeha. Naravnost neverjetno je namreč, koliko ležernosti je še v naših vrstah ravno v tem oziru. Tu bode moral vsak posameznik postati pravi apostol, da se zavemo nezlomljive sile, katera spi v nas na našo lastno škodo. Naša podjetja so zmožna in tudi morajo nuditi prvovrstno konkurenčno blago. In gesto »svoji k svojim« bode treba izvajati z vso neizprosno vsaj toliko časa, dokler ne uresničimo svojih dalekosežnih socialnih načrtov.

Slovensko učitelstvo uživa v celi državi med vsemi stanovji velik ugled in dober sloves. Vse to si je pridobilo z vztrajnim in smotrenim delom. Delalo pa je v prvi vrsti za druge, naše pa pozabljalo. Sedaj pa hoče in mora misliti enkrat na sebe in svoj stan ter postaviti institucije, iz katerih bo črpal neusahljivi vir novih in svežih moči sebi v zadovoljenje in ponos, narodu in domovini v korist

žavo in monarhijo, ne za partijo. Nismo partizani, kakor je minister prosvete nazval naše nadzornike, ki jih sigurno ne pozna. Povemo mu, da sedanje nadzornike ni izbrala partija, ampak učitelstvo, zato jih ne sme odstavljati partija preko učitelstva — ako bi bilo potrebno. Postavljene so bili, ko je odločevala šolj in izobrazbi prijazna vlada.

Učitelstvo bo glasovalo in podpiralo pri volitvah stranko, ki deluje za državno in narodno edinstvo ter neguje šolo v korist boljše izobrazbe našega ljudstva.

Učitelstva se loteva ogorčenje.

Mnogo šol je zaprtih; na večrazrednicah je po 1 učna moč, na upravljaljska, tudi najtežavnejša službena mesta silijo mlade neizkušene učiteljice proti njihovi volji; oblastnega šolskega nadzornika se odstavi in degradira brez vednosti njegovih predstojnikov in učiteljske organizacije, brez preiskave in brez prave potrebe; penzioniranje se vrši kar na debeo pavšalno, ne po potrebi in ne glede na to ali je namestnik tu ali ne. Saj

DRAGO HUDE:

Šolski zakon v Rusiji.

(Dalje.)

f) razgovor o sprejemu otrok, o njihovi podelitvi po stopnjah in oddelkih ter o njihovem prevodu iz nižje stopnje v višjo, o razdelitvi izpričeval, o zaključku pouka obeh ali samo ene stopnje;

g) razgovor o sodelovanju s šolo drugih društev, vasi in organizacij, o društvenem šolskem delu in drugo;

h) razgovor o nadzoru učenčevega dela na podlagi določenega načrta in navodil;

i) podelitev poučno-vzgojnega dela v pomožnih učno-pedagoških ustanovah med poedine učne osebe;

j) razgovor o uspehu metodičnega dela v šoli;

k) predlog na ONO radi izključitve kakega učenca;

l) razgovor o projektu za izboljšanje učnega dela;

m) razgovor o vseh vrstah izjav, ki se tičejo otroškega življenja in dela.

22. Upravitelj šole ima pravico, ako se ne zлага s sklepi šolskega sveta, za držati izvrševanje istih, dokler se ne prejme končne odločitve od ONO.

23. Šolski svet more za izvršitev tega ali onega vprašanja iz poučno-pomožnega dela izvoliti iz svoje srede stalne ali začasne komisije, ki delajo po navodilih šolskega sveta.

24. V izjemnih slučajih sme upravitelj samostojno podvzeti razne mere ali pa rešiti vprašanja, ki so določena v čl. 21, brez predhodnega odobrenja šolskega sveta, ali mora o svojih merah poročati na prvi seji šolskega sveta.

25. V namenu izmenjavanja opazovanj in misli poedinih šolskih moči skliče po odredbi ONO ena izmed najagilnejših šol vse učne moči okoliških šol k periodičnem najmanj pa vsaj k trimesečnemu zborovanju.

C. Učenci.

2. Pristop v enotno delavno šolo 1. in 2. stopnje je dovoljen vsem otrokom od 8. do 17. leta. V slučaju, kadar razvoj šolskega okoliša ne dovoljuje sprejema vseh otrok, imajo prednost pri vstopu delavski otroci.

27. Vsakega, ki ima izpričevalo, da je izvršil oddelek gotove stopnje, se sprejme v višji oddelek šole 1. in 2. stopnje brez izpita in v odgovarjajočo stopnjo profesionalnega učnega zavoda. V slučaju, kadar ne dovoljuje nedovoljno razvito šolsko mrežje sprejema vseh otrok s predpisanimi pogoji, velja to pravilo samo za delavske otroke.

28. Oni, ki so končali 10-letni kurs enotne delavne šole, imajo pravico stopiti na Vuz (vseučilišče) pod pogoji, ki veljajo za njega.

29. Prevod učenecv iz ene stopnje v drugo, a ravnotako izstavitev izpričevala o izvršitvi šole ali dovršitve nekega oddelka, se izvrši samo po dovoljenju šolskega sveta согласно z učenčevimi uspehi in delom ter v zmislu navodil, ki jih daje NKP.

30. Učenci se zdravniško pregledajo pri vstopu v šolo in med letom, da se ugotovi stanje in sprememba v njihovem telesnem in duševnem zdravju.

smo vsi za 32-letno službo, dobo. Sedaj pa žal še ni izvršljiva, ker nimamo dovolj moškega naraščaja. Je vendar boljše, da poučuje učitelji čez službeno dobo, kakor da je šola zaprta, ali da razred nima učiteja. Namesto, da bi se privatne ženske učiteljske šole popolnoma zatvorile, ženska državna učiteljska skrčila, in skrbelo za dovojen moški učiteljski naraščaj, se še krepke moške učne moči odstrani brez nadomestila.

Vztrajajmo!

Ako je burja, stopi malo v zatišje, če si šibek in slab; ti učitelj pa korakaj nemoteno svojo pot dalje! Burja bo minila in zopet zasije solnce. Ali bi te potem ne bilo sram, da ti je nekaj krivic omajalo vero v pravico in veliko bodočnost naše države? Ali bi te ne bilo sram, da si radi nasilja posameznikov opustil svoje delo in svoje ideale?

Kar delajo posamezni mogočniki, bo nekoč popravljeno. Mi vsi pa gremo s podvojen vztrajnostjo in s še večjo odločnostjo in navdušenostjo proti cilju narodnega in državnega edinstva.

Č. Učno-vzgojni del.

31. Obseg in vsebina pouka se ravna po načrtih, ki jih izda NKP.

32. Podlaga šolskemu pouku je vsestranska teoretična in praktična vzgoja k delavni udeležbi ljudi in njihovih organizacij. Vse delo za spoznavanje prirodnih sil in pojavov ter društvenega življenja v sedanjosti in preteklosti, se koncentrirajo okoli te glavne osnove.

33. Šolski pouk se mora naslanjati na krajevne potrebe in razmere. Radi tega je dolžnost šolskega sveta izdelati tak učni načrt, ki je v tesni zvezi s krajevnimi razmerami (kmetijski, industrijski značaj itd.).

34. Pouku, ki je organsko vezan s krajevnimi razmerami (glej čl. 33.), se mora dati v šoli izrecno prvenstveno lice.

35. Ves pouk v šoli in ves njen ustroj mora vzgojiti v učencih vero v razredno proletarsko samozavest in instinkt ter zavest solidarnosti vsega delavstva v borbi s kapitalom, a ravno tako tudi možnost za pridobitno in društveno politično delo.

V ta namen se mora izkoristiti kolektivno delo v šoli in izven nje, ustanavljati se morajo zveze z delavnimi masami, organizirati mlade pionirje s kolektivnimi predavanji, diskusijami itd.

36. V šolah prve in druge stopnje se vpelje otroška samouprava, počenši z najelementarnejšimi oblikami, ki se stopnjema razvijajo v popolno izpeljano organizacijo.

37. Vse kazni so prepovedane.

38. Šolski pouk traja 10 mesecev, toda njegov začetek in konec določa krajni gubano (guberni organ narodne izobrazbe).

39. V času šolskega dela se pouk ne vrši samo ob dnevih praznovanja in počitka.

D. Prava šola.

40. Vse imetje šole, kakor: orodje za delo, inventar, učna sredstva, knjižnica in drugo, pripada šoli, da ga izkoristi, toda ostane last države in se sme odstraniti ali oddati drugim ustanovam ali osebam v uporabo samo z vednostjo gubona po določenih zakonskih odredbah.

41. Vsaki šoli je lahko dodeljen kos zemlje po pravilih, ki jih je izdal VCIK (Višji centralni izvrševalni komitet) 26. februarja 1923 (po starem štetju). Šolsko imetje je oproščeno davka po odredbi VCIK in Sovnarkona (Sveta narodnih komisarijev) z dne 20. junija 1923. (Zbirka odredb br. 61., str. 572).

42. Šole se okoriščajo s privilegiji pri plačevanju komunalnih dolžnosti pri nabavi drv za kurjavo, pri plačevanju lesnega gradbenega materiala in drugimi popusti, ki se dajejo državnim ustanovam.

43. Vsaka šola ima svoj pečat po obstoječih pravilih. Namestnik predsednika sveta narodnih komisarijev RSFSR: A. Cjuruna.

Upravnik poslov: B. Smoljanikov.
Sekretar: M. Glaser.
Moskva, Kremelj, dne 18. dec. 1923.
(Dalje prihodnjič.)

Iz pisma odličnega učitelja nacionalista.

(K današnjim razmeram učitelstva.)

Nezadovoljstvo ljudstva.

Vsaka izprememba rodi nezadovoljstvo, nezaupanje in tudi odpor. Po prevratu leta 1918. so se godile velike izpremembe, zato je bilo tudi veliko nezadovoljstva. Nezaupanje v nove razmere, rastoča draginja, hujskanje proti novi državi, je slabo vpivalo na ljudstvo, da ni bilo skoraj nikjer slišati dobre besede za nove čase. Taka vznemirjenost, nesigurnost škoduje državi in je vedno nevarnost, da različni politični špekulantje zlorabijo nezadovoljstvo ljudstva proti državi v svojo osebno korist.

tako prevede i kroz nastavne programe, — a to bi bilo sad na redu i kod nas pošto se misli da se zavede nov nastavni program i plan.

Na taj način radna škola postaje delovna škola ili Tatschule, koju je Laj naročito konstruisao u smislu buđenja i razvijanja samoradnje i aktivnosti volje kod vaspitnika.

Pokušaji osnivanja ovakih škola vrši se ti mnogim zemljama pa u poslednje vreme i u bratskoj Čeho-Slovačkoj. Tamo i Ministarstvo Prosvete ide na ruku tome. Ono je odobrilo još 1922 g. dvojici Praških učitelja Sedlaku i Žitnom da mogu osnovati ovake probne škole kao osnovu opširno izrađenih planova i programa.

U predloženim programima vidi se svuda težnje: osloboditi dete krute, tradicionalne, školske discipline i nastave u masi. Deci je ostavljena sloboda ne samo kretanja do izvesne mere već i sloboda rada¹ pa čak i kritikovanja. Doduše ovde je omogućeno izvođenje ovakve nastave jer je mali broj đaka (20—30 najv. u razredu).

¹ Kako je kod njih muzika jako razvijena ro deca sama biraju pesme koje će učiti, sad imaju i svoje đacke horovođe.

Učitelstvo.

V teh časih se je dobro obneslo učitelstvo. Če tudi v velikih revščini in težkih gmotnih skrbeh, je tolažilo ljudstvo in opozarjalo na bližajoče se boljše čase ter vcepjalo mladini ljubezen do nove, velike in slavne domovine. Vsled tega so se vsi nasprotniki nove države z vso srditostjo vrgli na učitelstvo. Nasprotniki so vselej in povsod šoli, zatirali in lokalno preganjali učitelstvo z najostudnejšimi sredstvi, celo s krivimi prisegami. Kljub temu se učitelstvo po večini ni ustrašilo in ni klonilo! Ostalo je zvesto svojim idealom in je živelo le za veliko idejo narodnega in državnega edinstva.

Vera v pravico, pravico in poštenost.

Razdiralci države in zatiralci velike jugoslovanske ideje so takoj uvideli, da samo preganjanje in zatiranje učitelstva nima zadovoljivega uspeha, nasprotno — mučeništvo je rodilo navadno dober sad. Poizkusili so druga podla sredstva. Sejali so neslogo med učitelstvo, delali intrige in žal mali uspehi niso izostali. Spletkam nekateri nasedejo. Vendar je ogromna večina učitelstva zvesta svojim načelom se še tesneje družila v organizaciji. Slednjič so se poslužili uspešnejšega naravnost — satanskega sredstva.

Učitelstvu hočejo vzeti vero v zakon, pravico in poštenost. Na vse kriplice delajo, da bo tudi učitelj — med ljudstvom zunaj edini zagovornik troedine nerazdelne domovine — nezadovoljen. Opasno bi bilo za državo, ako bo še učitelj nezadovoljen in bi podžigal med ljudstvom že itak hudo razpaljene strasti še v večjo nezadovoljnost, ali celo vcepiljal v srce mladini mržnjo do države in našega narodnega vladarja.

Volitve.

Ko so se vršile volitve je šel jugoslovanski učitelj v boj za nacionalno dr-

Znižanje cen knjigam pri Učiteljski tiskarni. Oglejte si oglas!

Splošne vesti.

— Razburjenje med učiteljstvom radi odstavitve oblastnega šolskega nadzornika Schella. Iz pisma učit. predstavnik: Uporabjam to priliko, da Te kot tolmač velikega razburjenja in nezadovoljstva mariborskega učiteljstva vsled neprimernega postopanja s tov. oblastnim šolskim nadzornikom Scheilom naprošam, da se opetovano energično zavezameš za ta kričeč slučaj ter da poverjeništvu podvzame vse, da se niemu prizadejana krivica popravi!

— Politika in strankarstvo sega dalje. V mariborski oblasti si je neki združenje »napredni« akcijski odbor političnih strank nadel nalogo, da provzroča persekucije nad uradništvom. Lotil se je posebno prosvetnega resora in je tako izposloval sedaj izmenjavo tudi inšpektorja za srednje in strokovne šole pri velikem županu prof. Mravljaka. Posebnih simpatij si ne pridobiva s svojim početjem posebno med učiteljstvom se je postavil z odstavitvijo oblastnega šolskega nadzornika g. Schella v zelo sovražno luč.

— Zaradi ukinjenja vzorednic na ljubljanskih osnovnih šolah je okrog 19 učnih oseb na razpoložanju in bodo prideljene na druga mesta.

— Učiteljske službe. Absolvirani učiteljski kandidati in kandidatkinje se opozarjajo, da je v mariborski oblasti izpraznjenih še nekaj učiteljskih služb, ki se lahko takoj začasno zasedejo. Kdor reflektira na katero teh mest, naj pošlje nemudoma pravilno opremljeno prošnjo velikemu županu mariborske oblasti v Mariboru. (Glej »Ročni katalog« 1925./26., str. 21.)

— Imenovanja v namestilo in disciplinarno komisijo. Kot zastopnika učit. v namestilo komisijo v ljubljanski obl. sta imenovana za osnovne šole ravnatelj L. Jelenc za meščanske šole ravnatelj A. Novak, v disciplinarno komisijo pa I. Malnarič; v mariborski oblasti je imenovan v namestilo in disciplinarno komisijo za osn. šole A. Alt iz Studencev pri Mariboru.

— Na Višjo pedagoško šolo v Beogradu so sprejeti: Iz mariborske oblasti: Zofka Verbančičeva, Fran Martinc, Josip Rudež, Edv. Gregorič; iz ljubljanske oblasti: Felicita Labernikova, Iva Kunčeva, Cirila Zupančičeva, Fran Rupnik, Ladislav Vanič, Fortunat Turk.

— Učitelji petja ste popolnoma pozabili na narodne pesmi za mladino, eno- in dvo- in večglasne, ki jih ima Učiteljska tiskarna še veliko množino v zalogi po bagatelni ceni 3 Din in sicer Žirovnikove narodne pesmi I., II. in III. zvezek in Maroltove narodne himne in druge narodne

pesmi po isti ceni. Himna »Bože pravde« in »Lepa naša domovina«, harmonizirana pa stane le 1.50. Din. Naročite takoj za vse otroke v svoji šoli te zbirke in uporabite le-te v šoli!

— Na Višjo pedagoško šolo v Zagrebu so sprejeti. Ljubljanska oblast: Ivanka Prosenčeva, učit. v Ljubljani; Maksimir Rozman, učit. v Dolnji Topli rebi; Zorec Frančiška, učit. v Št. Vidu pri Stični; Korenc Henrik, učitelj v Dol. Logatcu; Pristov Anton, učit. na Viču; Bežek Emilija, učit. v Velikem Gabru; Žargaj Tomo, učit. v Duplji pri Kamniku; Slapšak Jerica, učit. v Hrastniku; Ivanc Valerija, učit. v Brežicah. — Mariborska oblast: Kos, Ema, učit. v Mariboru; Jaušovec Franc, učit. v Št. Jurju ob Ščavnici; Senčar Milica, učit. v Ptuj; Kecelj Marija, učit. v Sv. Križu pri Rogoški Slatini; Lekše Josip, učit. v Solčavi; Artel Antonija, učit. v Št. Ilju pod Turjakom; Lečnik Angela, učit. v Vojniku; Pirkmaier Ljubica, učit. v Mariboru; Perme Olga, učit. v Mariboru; Mlačnik Ignacij, učit. v Prevaljah; Vranc Ernest, učit. v Slovenjgradcu; Spanger Alojzij, učit. v Murski Soboti; Strmšek Alojzij, učit. v Celju; Trobej Joško, učit. v Sošanju; Verhovnik Marta, učit. v Ptuj; Knapič Janko, učit. v Vojniku.

— Učitelji, ki poučujete lepopisje ste popolnoma pozabili, da je izdala Učiteljska tiskarna slovenske zvezke za okroglo pisavo in sicer za vse dele: I., II. in III. Naročite takoj te zvezke in uvedite posebno v višjih razredih pouk v okrogli pisavi v šoli ter uporabljajte te zvezke. Ne mučite otrok s starimi lepopisnimi vajami, ker bodo imeli z okroglo pisavo veliko veselje in tudi praktično jim bo pozneje dobro služila.

— Poziv na svečanu proslavo 50-godišnjice opstanka učiteljskega društva za grad Karlovac i okolico, koja će se održati 3. oktobra 1925. godine u gradskoj vijećnici u Karlovcu u 10 sati. Dnevni red: 1. Pozdrav predsjednika. 2. Historijat društva, izvještava gosp. Nikola Franki, rav. učitelj. 3. Obradba jedinice rada u školi. Predavač gosp. Katić, učitelj. — Karlovac, 16. septembra 1925. — Predsjednik: L. Bordoški v. r. Tajnik: N. Franki v. r. — Napomena: U 13 sati svečani banket u Zorindomu (po osobi 40 Din bez vina) uz svirku vojne muzike. Poslije banketa nevezana zabava. Svatko, tko želi prisustvovati svečanom banketu ima da se prijavi upravnom odboru do 1. oktobra, kao i onaj, koji će doći u Karlovac dan prije, da mu se pobrine za konačište.

— NABIRALCEM NAROČNIKOV »ZVONČKA«. Naročila za »Zvonček« prihajajo zelo počasi. Pogrešamo naročila še od marsikaterega našega dobrega prijatelja, ki nam je stal pretečeno leto mar-

ljivo ob strani. Prosimo tudi te naj pohite z agitacijo, da bomo list lahko vsaj koncem tega meseca ali prve dni oktobra razposlali. Skrbite, da ohranimo listu vsaj lansko naklado.

— Učitelji in učiteljice, ki poučujete telovadbo uporabljajte v šoli telovadno knjigo »Vežbe za deco«. Iz češčine prevedel Ivan Bajželj, namestnik staroste JSS. Knjiga vsebuje 19 telovadnih ur, v katerih je navedenih preko 2200 vadbenih primerov za deco do 14. leta. Uporabna je knjiga za šolski pouk. Voditeljem dece kakor tudi prednjakom in prednjačicam, ki vodijo vrste sokolskih začetnikov v ostalih oddelkih, je knjiga neobhodno potrebna ter jim bo izvrsten pripomoček pri njihovem poslu. Da bodo mogli uporabljati knjigo tudi oni prednjaki, ki ne poznajo slovenske terminologije, zato je knjigi pridejan »Slovarček sokolskih telovadnih nazivov« in sicer v slovenski, hrvatski, srbski in češki terminologiji. S tem je pridobila knjiga mnogo na vrednosti in bo za vsa sokolska društva Jugoslovenskega Sokolskega Saveza enako uporabljiva. Vsak prednjak in vsaka prednjačica mora imeti to knjigo, pa tudi v vsaki sokolski knjižnici mora biti. Knjigo »Vežbe za deco« razposilja Jugoslovenska Sokolska Matica proti povzetju ali vnaprej poslanemu novcu za 30 Din, v knjigotrošnicah pa stane 36 Din. Poština in odpravnina za eno knjigo znaša 1.50 Din. Položnica se prilaga.

— Sv. Lenart v Slov. goricah. Tukajšnja osnovnošolska mladina priredi v nedejo, dne 27. septembra 1925 ob 15. uri v prostorih Sokolskega doma v Sv. Lenartu šolsko prireditev s sledečim sporedom: 1. Pozdrav. 2. »V kraljestvu palčkov«, mladinska igra v 3 dejanjih s spremeljevanjem glasovirja. 3. »Vino in voda«, spevoigra. K obilni udeležbi vabi upraviteljstvo!

— Popravek. V št. 34., str. 6. »Učiteljskega Tovariša« v notici »Učit. Samopomoči« zadnji trije smrtni slučajji se pomotoma glasi: »Miha namesto Mina Krist.«

— Društvo za zgradbo Učiteljskega konvikta v Ljubljani opozarja svoje članstvo, da se vrši 27. septembra 1925 ob 10. uri izredni občni zbor v Učiteljski tiskarni. Dnevni red je priobčen v zadnji številki »Učit. Tovariša«.

— Murska Sobota. Večina članov ni niti četrtletne članarine poravnalo, nekateri dolgujejo na članarini še iz leta 1924., glavni blagajnik rabi denar za poravnavo računov pri tiskarni — a naša blagajna je prazna! Mislim, da to zadoštuje ter da bo poziv našel pri vseh odmeva! Člani(ice), katere do 10. novembra ne plačajo celoletne članarine, se jim bodo listi ustavili črtali iz imenika in članarina iztirjala! Nekateri so poslali za 1925. leto 120 Din, članarina pa znaša: 1. za redne člane 140 Din; 2. z učitelji poročene učiteljice 80 Din; 3. za upokojene 100 Din, Kdor nima položnic jih dobi pri prihodnjem zborovanju. — Blagajnik,

— up Društvo upokojenega učiteljstva za Slovenijo v Ljubljani je imelo letošnji svoj občni zbor v I. mestni šoli

na Ledini z običajnim dnevnim redom. Predsednik društva g. Ivan Lokar z lepim nagovorom pozdravi vse došle zborovalce, zahvaljuje se jim, da so se v tako velikem številu potrudili priti na reden naš 12. društveni občni zbor. Nadalje omenja, da je od lanskega občnega zbora umrlo 6 članov. V znak sožalja se dvignejo vsi zborovalci raz se dežev. Poročal je da je imel društveni odbor 5 sei in več sestankov. Deloval je za izboljšanje gmotnega stanja upokojenega učiteljstva. Predsednik želi, da se naše društvo, ki je dobrodelno in ki ob smrti pomaga zapuščenim z denarno podporo, prav krepko razširi! Vsem upokojencem se naj društvo priporoča. Potem tudi danes on kakor celi odbor pripozna veliko zaslugu gosp. tainiku, ki je tako ogromno dvignil število članov našega društva. Da poroča o delovanju g. Breznik, mu podeli predsednik besedo. Društveni tajnik gospod Breznik poroča obširno. Letos je pridobil v naše društvo 80 članov. Društvo šteje danes 252 pravih članov, 28 se jih je prijavilo torej imamo skupaj 280 članov, v kratkem bomo pa imeli 300 članov. Za prevedbo kronске pokojnine v enako število dinarjev je društvo poslalo že dve peticiji v Beograd narodni skupščini. Na razna ministrstva pa štiri prošnje. Tudi za polovično vozno ceno po železnicah — in sicer za neomejeno pravico — smo na prometnega ministra poslali peticijo. Dobil je nismo od nikoder odgovora. Mi hočemo tudi kakor uradniško društvo v Geni na svetovno mednarodno konferenco prošnjo poslati, da se nam v valorizirani valuti (krone ali pari) penzije izplačujejo, kakor dajejo vse države, češka, italijanska, rumunska, celo Avstrija svojim upokojencem pravične penzije. — Blagajničarka gospodična šolska ravnateljica Marolt Marija poroča: Društvo je imelo letos 4632 Din dohodkov in 3900.87 Din izdatkov; k lanskemu prebitku 2614.96 Din došteto znaša danes društveno premoženje 3346.09 Din. Poročilo gospe šolske ravnateljice je občni zbor z veseljem vzel na znanje in se ji zahvalil za ves trud. — Računska pregledovalca g. Kecelj Al. in gospodična Pišbrovc Pavla poročata, da so vsi računski v pravem redu, nakar se gđc. blagajničarki da absolutorij. — Predlogi (nasveti). Predsednik g. Benedik predlaga: Občni zbor naj sprejme predlog odbora, da se prispevek za posmrtno zviša na 5 dinarjev. (Po 5 Din v smrtnem slučaju je plačati tudi pri »Učit. Samopomoči«, kjer dobe dediči skoro 7000 Din in ne samo 500. — Uredn.). Dedič ali vdova

Veliko znižanje cen knjigam Učiteljske tiskarne!

Učiteljska tiskarna je zaradi velike naklade in pomanjkanja prostora v svojih lokalih odredila razprodajo svojih knjig po znatno znižanih cenah.

Mladinske knjige.

Anatole le Braz: Islandska velika noč in druge povesti. Vez. Din 30, znižana cena Din 24.
Dimnik: Kralj Peter I. Vez. Din 20, znižana cena Din 18.
Dimnik: Kralj Aleksander I. Vez. Din 40, znižana cena Din 30.
Erjavec: Afriške narodne pripovedke. Vez. Din 28, znižana cena Din 20.
Erjavec: Kitajske narodne pripovedke. Vez. Din 26, znižana cena Din 20.
Erjavec: Srbske narodne pripovedke. Vez. Din 24, znižana cena Din 22.
Erjavec-Flerè: Fran Erjavec, Izbrani spisi za mladino. Vez. Din 52, znižana cena Din 40.
Erjavec-Flerè: Fran Levstik, Izbrani spisi za mladino. Vez. Din 28, znižana cena Din 26.
Erjavec-Flerè: Matija Valjavec, Izbrani spisi za mladino. Vez. Din 40, znižana cena Din 36.
Erjavec-Flerè: Josip Stritar, Izbrani spisi za mladino. Vez. Din 60, znižana cena Din 46.
Erjavec-Flerè: A. M. Slomšek, Izbrani spisi za mladino. Vez. Din 56, znižana cena Din 40.
Erjavec-Flerè: Janko Kernik, Izbrani spisi za mladino. Vez. Din 60, znižana cena Din 46.
Ewald: Mati narava pripoveduje. Vez. Din 32, znižana cena Din 26.

Flerè: Babica pripoveduje. Vez. Din 12, znižana cena Din 10.
Flerè: Pripovedne slovenske narodne pesmi. Vez. Din 28, znižana cena Din 24.
Karafiat: Kresničice. Vez. Din 20, znižana cena Din 18.
Komanova: Narodne pravljice in legende. Vez. Din 18, znižana cena Din 16.
Korban: Vitomilova železnica. Vez. Din 16, znižana cena Din 14.
Kosem: Ej prijateljčki! Vez. Din 16, znižana cena Din 14.
Lah: Češke pravljice. Vez. Din 15, znižana cena Din 12.
Möderndorfer: Narodne pripovedke iz Meziške doline. Vez. Din 28, znižana cena Din 24.
Šilih: Nekoč je bilo jezero. Vez. Din 28, znižana cena Din 24.—
Tille: V kraljestvu sanj. Broš. Din 8, znižana cena Din 6.
Waštetova: Mejaši. Vez. Din 25, znižana cena Din 24.—
Zbašnik: Drobne povesti. Vez. Din 10, znižana cena Din 8.

Leposlovne knjige.

Golar: Kmečke povesti. Vez. Din 28, znižana cena Din 26.
Golar: Pastirjeva nevesta. Vez. Din 24, znižana cena Din 22.
Jelenc: 1914—1918. Spomini jugoslov. dobrovoljca. Vez. Din 30, znižana cena Din 26.
Matičič: Na krvavih poljanah. Vez. Din 42, znižana cena Din 36.

Matičič: V robstvu. Vez. Din 46, znižana cena Din 40.
Pavlič: Ljubezen in sovraštvo. Vez. Din 92, znižana cena Din 60.
Pugelj: Zakonci. Vez. Din 28, znižana cena Din 24.
Tagore: Gitandžali. Trdo vez. Din 28, v platno vez. Din 32, znižana cena trdo vez. Din 24, v platno vez. Din 28.
Rapè: Tisoč in ena noč. I. zvezek. Vez. Din 50, znižana cena Din 46.
Zorec: Pomenki. Broš. Din 11, znižana cena Din 10.

Dramatika.

Benelli: Okrutna šala. Broš. Din 28, znižana cena Din 24.
Gangl: Sfiinga. Vez. Din 16, znižana cena Din 12.
Gangl: Sin. Vez. Din 24, znižana cena Din 22.
Kosem: Morje. Broš. Din 16, znižana cena Din 12.
Maeterlinck: Modra ptica. Broš. Din 16, znižana cena Din 12.

Poučne in znanstvene knjige.

Bradač: Iz starorimske lirike. Broš. Din 12, znižana cena Din 10.
Belè: Sadjarstvo. Vez. Din 85, znižana cena Din 64.
Bezjak-Přibil: Vzgojeslovje s temeljnimi nauki o dušeslovju. Vez. Din 56, znižana cena Din 48.

Kabaj: Cerknško jezero in njega okolica. Vez. Din 60, znižana cena Din 50.
Kunaver: Na planine! Vez. Din 30, znižana cena Din 28.
Kunaver: Kraški svet in njegovi pojavi. Vez. Din 46, znižana cena Din 38.
Tejkal: Matematične tabele. Vez. Din 66, znižana cena Din 52.
Veber: Etika. Broš. Din 120, znižana cena Din 100.

Pesmarice in muzikalije.

Adamič: Mladinske pesmi. Enoglasni zbori in samospèvi s spremljevanjem klavirja. Din 50, znižana cena Din 40.

Druge knjige.

Stalež (imenik) šolstva in učiteljstva v Sloveniji 1923. Broš. Din 42, znižana cena Din 10.
Fink: Zbirka naredb in odredb za osn. in mešč. šole ter učiteljstva v Sloveniji. I. zv. (od prevrata do konca l. 1920.) broš. Din 10, znižana cena Din 5; II. zvezek (za l. 1921.) broš. Din 14, znižana cena Din 7; III. zvezek (za l. 1922.) broš. Din 15, znižana cena Din 8; IV. zvezek (za dobo od l. 1. 1923. do 30. VI. 1924.) broš. Din 28, znižana cena Din 14.
Plesničar: Grum: Zemljepis Jugoslavije I.: Slovensko ozemlje. Vez. Din 28, znižana cena Din 22.

Tovariši in tovarišice! Sezite po ugodni priliki in priporočajte knjige Učiteljske tiskarne svojim prijateljem in znancem v nakup, priporočajte jih zlasti sokolskim društvom, našim knjižnicam in čitalnicam širom domovine! Ravnajte se vedno in povsod po geslu: Svoji k svojim!

dobi od vsakega člana 4 Din — za poštno in opravilne stroške pa ostane 1 Din društvu. Se enoglasno sprejme. — Volitev novega odbora. Na predlog, g. nadučitelja Janka Žirovnika, kateri z veseljem konstatira, da odbor vrlo dobro deluje, volimo vsi z vzklikom vse stare odbornike in pregledovalce računov. Enoglasno sprejeto. — G. predsednik se vsem zborovalcem zahvali, da so se obširnega zborovanja udeležili ter po izčrpanem dnevnem redu zaključili zborovanje.

— **Vodstva strokovnih obrtnih nadaljevalnih šol opozarjamo na pravočasni nakup čitank za te šole. Več pove oglaš v današnjem listu.**

— **Usposobljenostne preizkušnje** za osnovne šole se prično na državnem moškem učiteljskem v Ljubljani dne 6. novembra 1925 ob 8. uri zjutraj. Pravilno opremljene prošnje za priustitev k usposobljenosti preizkušnji se naj predložijo po šolskem vodstvu pravočasno sreskemu nadzorniku, da bodo najpozneje do dne 25. oktobra v rokah izpraševalne komisije. Kdor bi ne bil pripuščen, se bo pravočasno obvestil; posebnaj vabila k izpitom se ne bodo pošiljala. — **Izpraševalna komisija za osnovne šole v Ljubljani.**

Upokojitve, napredovanja in imenovanja.

— **Imenovanja novincev v mariborski oblasti.** Hafner Ruperta v Remšnik; Kosj Pavla v Tišino; Dvoršek Matilda v Sv. Jakobu v Slov. goricah; Brumen Ana v Št. Janž na Dravskem polju; Hrilernik Karolina v Pristavo; Zorko Valerija v Kančevce; Ranil Ivan v Turnišče; Regoršek Bogomir v Sv. Benedikt v Slov. goricah; Kodrič Rudolf v Sv. Lovrencu v Slov. goricah; Germek Stana v Apače; Pulko Bogdana v Gorico; Klun Hilda v Dolnje Slaveče; Štokelj Antonija v Kuzdobljan; Župan Danica v Gor. Lendavo; Brumen Beno v Čadram; Potočnik Pavla v Št. Jur pod Donatom; Bajde Oton v Hajdino; Trautnik Jože v Gorico; Stanič Ivan v Polzeli; Burg Rajko v Novo Cerkev; Sekirnik Maks v Konjice; Kolenc Olga v Novo Štifo; Kosj Zofija v Tišino; Šajna Marija v Radmožance; Kuhar Vida v Križevce pri Murski Soboti; Apih Milan v Gotovlje; Cvetko Martina v Cezanjevce; Šumandl Antonija v Sredico; Kosj Oresta v Majšperg; Cinauer Marija v Križevce pri Murski Soboti; Šnuderl Ludovik v Dobrovnik; Nagodi Katarina v Prihovo; Jeraj Franja v Loko pri Žusmu; Jarh Justina v Vrasko; Robič Marica v Šulince; Vodusek Ana v Sv. Jur pod Donatijem; Gerbič Lambert v Ljutomer; Vodenik Vera v Sv. Jur v Slov. goricah; Tomazič Božidar v Črešnjevce; Štrekelj Danica v Dol. Lendavo; Vivod Berta v Črešnjevce; Grgurina Amelija v Maribor; Vivod Štefanija kot učiteljica ženskih ročnih del na I. dekliški meščanski šoli v Mariboru.

— **Premeščenja na lastno prošnjo v marib. oblasti:** Angela Lorber v Šmartno v Rožni dol.; Josip Šegula na deško meščansko šolo v Celju; Anton Bratkovič v Zagorje ob Sotli; Olga Korber v Braslovče; Antonija Kegl-Miklavčič na Polenšak; Vladko Voglar v Fikšince; Dušan Šestan za učit. srb.-hrv. v Ptuj; Marija Pirjevec-Nagode v Št. Jernej pri Ločah; Marija Čulk na meščansko šolo v Ljutomer; Olga Šijanec v Veliko Nedeljo; Marija Šetinc v Žetale; Miroslav Viher v Ojstico; Josip Križman na mešč. šolo v Ljutomeru; Marica Molan-Jerončič v Pobrežje; Miloš Ledenik v Prevalje; Bogdan Jurančič v Remšnik; Zofija Hönigsman-Breznik v Podvor; Terezija Bračina v Cankovo; Slavko Komac na deško meščansko šolo v Ptuj; Adolf Polanc v Selnico ob Dravi; Vlasta To-

mažič na meščansko šolo v Slov. Bistrici; Angela Schwarz na meščansko šolo v Ljutomeru.

— **Premeščenja na lastno prošnjo v ljubljanski oblasti:** Elza Medic v Staro cerkev; Helena Kreiner v Koprivnik; Ivan Hartman v Rakovec; Terezija Šušteršič v Mozelj.

— **Premeščenje v ljubljanski oblasti iz službenih ozirov:** Viktorija Medved v Kapele.

— **Premestitve na lastno prošnjo v mariborski oblasti.** V Pilštajnu za učiteljico Josipino Jeclovo, v Stari cesti za učiteljico Josipino Karničnikovo, pri Sv. Lenartu v Slov. goricah za strok. učit. na meščanski šoli Ivan Lapajne, v Ptujju za stalno strok. učit. na ženski meščanski šoli Marijo Držajevo.

— **Napredovanje.** V 3. gr. II, kat. Leopoldina Justinova, Erna Guzelj-Turk, Alfonz Lindner, Ljudmila Rapetova, Ivan Klemenc, Franja Miklavčičeva, Zora Uršičeva.

— **Imenovanja.** V Radovljico je imenovana Alojzija Baebler-Delakova s krajevim ukazom.

Naša gospodarska organizacija.

— **Učiteljski dom v Mariboru.** Članarina in darila: Učiteljsko društvo za mesto Ptuj in ptujski šolski okraj 1300 Din; Posojilnica v Gornji Radgoni 50 Din; učiteljsvo dekliške osnovne šole v Ptujju 180 Din in drugi 80 Din; Lorber Marija, strokovna učiteljica v Mariboru in Lorber Olga, strokovna učiteljica v Ormožu 2 obveznici 7% drž. posojila à 100 Din (IX, 1923 in III, 1925); Okrajna posojilnica v Slov. Bistrici 100 Din. — **Za spominsko ploščo:** Učiteljsko društvo za mesto Ptuj in ptujski šolski okraj 1300 Din. — **Vsem darovalcem iskrena zahvala!** — M. Kožuh, blagajnik.

Iz naše stanovske organizacije.

Gibanje okrajnih društev v Sloveniji.

Vabila:

— **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA MESTO PTUJ IN PTUJSKI ŠOLSKI OKRAJ** zboruje dne 3. oktobra t. l. ob 10. uri dopoldne v »Mladiki« s sledečim vzporedom: 1. Zapisnik zadnjega zborovanja. 2. Dopisi. 3. Novi učni načrt in učni program za osn. šole in ročna dela (predava oblastni šolski nadzornik g. Senkovič Matija). 4. Na državni skupščini UJU v Subotici (poročila tov. Šestan Dušan). 5. Slučajnosti, želje in predlogi. Tovariše upravitelje prosimo, da pravočasno prijavijo udeležence sreskemu šolskemu referentu, pričakujemo pa, da se z ozirom na točko 3. dnevnega reda vsi udeležijo tega zborovanja. — Ob 9. uri je v zborovalnici dekliške osn. šole odborova seja z običajnim dnevnim redom. To obvestilo velja vsem odbornikom kot vabilo. Obenem se prosi vse zamudnike, da do tega dne storé pri blagajničarki svojo dolžnost in poravnajo vsa ostala članarino in 10 Din kot prispevek za spomenik tov. Barici Klampferjevi.

— **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA OKRAJ SLOVENJGRAD** zboruje v soboto, dne 3. oktobra t. l. ob 9. uri v Slovenjgradu. Poleg običajnih točk je na dnevnem redu poročilo delegatov o skupščinah. Udeležba obvezna. Na zborovanje so vabljeni tudi vsi v naš okraj na novo došli tovariši(ice). — Odbor.

— **LITJSKO OKRAJNO UČITELJSKO DRUŠTVO** zboruje dne 3. oktobra 1925 v Ljubljani na II. deški meščanski šoli v Šiški ob 9. uri dopoldne s sledečim

dnevnim redom: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo o pokrajinski skupščini v Šoštanju. 3. Poročilo državne skupščine v Subotici. 4. Predavanje g. ravnatelja Alojzija Novaka: »Risanje in ročno de.o po novih učnih načrtih. 5. Prostji predlogi. 6. Slučajnosti. Tovariši novinci pohitite v krog svojih tovarišev in pristopite neustrašeno v naše vrste! — Odbor.

— **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA LAŠKI OKRAJ** zboruje v soboto, dne 3. oktobra t. l. ob 10. uri v deški šoli na Hrastniku. Dnevni red: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Poročilo delegatov: a) o pokrajinski skupščini v Šoštanju; b) o glavni skupščini v Subotici. 4. Pouk petja na osnovnih šolah s posebnim ozirom na narodno pesem. Poročevalec prof. gosp. Hinko Družovič. 5. Slučajnosti. (Ob 9. uri se vrši odborova seja). Radi kosila se obračajte na tov. Hofbaura v Hrastniku. Polnoštevne udeležbe pričakuje odbor.

— **UČITELJSKO DRUŠTVO MARIBORSKEGA ŠOLSKEGA OKRAJA** zboruje v soboto 3. oktobra t. l. ob 10. uri v »Narodnem domu« v Mariboru po sledečem sporedu: 1. Zapisnik in dopisi. 2. Kutin-Preatoni: demonstracija z Bogojevičevim računalom. 3. Poročila skupščinskih delegatov. 4. T. Vauda: »Kratko poročilo o panogah rokotvornega pouka na podeželskih osnovnih šolah. 5. Predlogi in nasveti. Vsi tovariši(ice), ki ste se tekom poletja k nam priselili (velja za desni in levi breg), potem tisti-e, ki ste iz društva izstopili in končno vsi tisti, ki še sploh niste organizirani, ste iskreno vabljeni, da stopite v naše društvo. Netaktno in nekoligialno je uživati dobrote in ugodnosti, ki jih vam istotako kakor nam pribori organizacija, a zajedno stati izven nje. Za vas vse veljajo besede zastopnika ministrstva prosvete Jovo Jovanoviča, izgovorjene na skupščini v Subotici: »Ni jedno pitanje koje se tiče škole i učitelja neće rešiti bez sudelovanja učitelja kod rešavanja.« Sedaj veste, kje je vaše mesto. Če torej kot neorganiziranec(ka) nečete sodelovati navzlic opominom prosvetnih organov, potem olajšate s svojo odsotnostjo delo gg. nadzornikom, ker ste si kot neorganiziranec(ka) napisali že sami svojo — oceno. — Šijanec, predsednik.

— **KAMNIŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO** zboruje v soboto, dne 3. oktobra 1925 ob 10. uri v šolskem poslopiju v Kamniku. Dnevni red: 1. O zvezdoslovstvu predava davčni upravitelj gospod Tomc. Po predavanju ogled privatne zvezdarne. 2. Poročilo s pokrajinske skupščine v Šoštanju. 3. Slučajnosti. Tovarišica blagajničarka prosi, naj tisti, ki še niso poravnali članarino za tretje četrtletje, plačajo še ta mesec. Udeležba na zborovanju obvezna!

— **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA ORMOŠKI OKRAJ** zboruje v soboto, dne 3. oktobra 1925 ob 11. uri, in sicer za slučaj lepega vremena v gostilni pri Jeruzalemu, za slučaj deževnega vremena pa v ormoški okoliški šoli. Dnevni red: 1. Zapisnik zadnjega zborovanja. 2. Dopisi. 3. Poročilo o pokrajinski skupščini v Subotici. 5. Spomini na Italijo; predava tov. Ljud. Belšak. 6. Slučajnosti. Na polnoštevno udeležbo vabi odbor.

— **ZBOROVANJE OKRAJNEGA UČITELJSKEGA DRUŠTVA ZA LJUBLJANSKO OKOLICO** bo v ponedeljek, dne 5. oktobra t. l. ob 9. uri v telovadnici I. mestne deške šole na Ledini. Poleg običajnih točk je na dnevnem redu predavanje gosp. Ante Bega »o gobah«. Udeležbi se zborovanja tudi član našega poverjeništv. — Popoldne ob 14. uri ogled tobačne tvornice.

— **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA CELJSKI OKRAJ** zboruje v soboto, dne 3. oktobra t. l. ob 9. uri dopoldne v mestni deški šoli v Celju po sledečem

vzporedu: 1. Zapisnik. 2. Dopisi ter društvene zadeve. 3. Poročilo o pokrajinski skupščini v Šoštanju in glavni v Subotici. 4. Vprašalna skrinjica. 5. Nasveti in predlogi. 6. »Praktična in ekonomska priprava za pouk«, predava tov. Joško Kotnik. K polnoštevni udeležbi vabi odbor.

— **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA KOZJANSKI OKRAJ** zboruje v soboto, dne 3. oktobra t. l. ob 10. uri v Kozjem. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega zborovanja. 2. Došli dopisi. 3. Poročilo delegatov o obeh skupščinah. 4. Slučajnosti. Ob tej priložnosti se izroči diploma tov. Šetincu kot častnemu članu društva. Obenem se bodo pobirali zaostanki društvene članarine. Vabljeni so tudi novodošli tovariši(ice), četudi še niso organizirani.

— **BELOKRANJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO** se udeleži 3. oktobra 1925 korporativno proslave 50-letnice bratskega »Učiteljskega društva za grad Karlovac i okolico«. Kdor še ni prijavil svoje udeležbe, naj stori to takoj! Dobro došli tudi tovariši(ice) drugih učiteljskih društev. Natančen program priobči »Narodna Prosveta«. — Odbor.

— **RADOVLJIŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO** zboruje dne 3. oktobra t. l. ob 11. uri dopoldne v osnovni šoli v Bohinjski Bistrici. Dnevni red: 1. Došli dopisi. 2. Poročilo delegatov o skupščinah v Šoštanju in Subotici. 3. Predavanje tov. Lahajnarja: »Pokret jugoslovenskih dobrovoljcev v Rusiji«. 4. Predavanje tov. Zupančiča: »Ekonomija, energija in učitelj«. 5. Slučajnosti. — **Voditelj osn. šol** se prosijo, da pobero do tega dne pri članih zapadlo zaostalo članarino in jo ta dan s seznami vred izroče blagajniku.

— **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA OKRAJ MURSKA SOBOTA** zboruje dne 10. oktobra t. l. točno ob 9. uri v državni osnovni šoli v Murski Soboti. Na tem zborovanju proslavimo petletnico obstoja našega društva s sledečim vzporedom: 1. Prekmursko šolstvo — stanje istega ob prevzemu. Razvoj in stopnja, na kateri je danes. Direktive za bodoče delo — referira sreski šolski nadzornik tov. Fr. Cvetko. 2. Zgodovina našega društva — poročila tov. Požegar. 3. Skupen obed v hotelu Dobray. Da bo mogoče pripraviti obed za vse udeležence, se tovariši(ice) naprošajo, da sporočijo udeležbo potom dopisnice društvenemu tajniku tov. Mirku Dujcu v Mursko Soboti. Sveta stanovska dolžnost vsakega društvenika je, da se tega zborovanja gotovo in točno udeleži! — Odbor.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

— **Iu Več člankov in dopisov smo morali odložiti za prihodnjo številko.**

Obrtne nadaljevalne šole!

Pozor!
Naročajte
ČITANKO
za strokovne obrtne nadaljevalne šole

pri »Zadrugi gostilničarjev in kavarnarjev« v Ljubljani, Gosposvetska cesta št. 16.

Knjigo, ki stane vezana 45 Din, je priporočil oddelek ministrstva obrtov in trgovine ter je potrebna vsakemu obrtnemu vajencu.

Na vsakih 10 iztisov 1 brezplačen izvod.

Malo čudo! Malo čudo!

Najnoviji model pisacnega stroja — sustava »FROLIO« — komplet samo Din 980.—.

Normalna širina valjka. 84 pisaca znaka. Močnost 8 istodobnih kopija. Najsolidnija konstrukcija. Promjenljivi valjak bilo za latinicu bilo za cirilicu ili ostale jezike. Svaki može odmah bez poduke pisati. Jednodišnje pismo jamstvo. U zadnjih 6 mjeseci prodano 20.000 komada. Zajtjevatje odmah prospekt G od trgovine pisacnih strojeva, uredskog namještaja, vrpca i pribora LJUBOMIR BERTIĆ, Zagreb, Hatzova ulica 25.

Delikan
ZALOGA BARV, TUŠEV IN RADIRK.
POVSOD NA ZALOGI — TISKOVINE NA ZAHTEVO.
GÜNTHER WAGNER, WIEN X./1.

Radi izborne kvalitete Vam priporočamo nabaviti si za jesen in zimo

„KARO“ čevlje

Lastne delavnice. Cene solidne.

MARIBOR
Koroška cesta 19

Le najbolje je najceneje

Če ste prezrli oglaš o znižanih cenah knjigam Učiteljske tiskarne, glejte 3. stran!